

**Repere metodologice
pentru aplicarea curriculumului la clasa a XII-a
(primul an al ciclului superior al liceului)
în anul școlar 2024-2025**

Disciplina: Geografie

BUCUREȘTI, 2024

MINISTERUL EDUCAȚIEI
CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE
ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL TEHNOLOGIC SPECIAL

Notă: Presentul document este aplicabil la toate clasele a XII-a de liceu tehnologic special/ primul an al ciclului superior al liceului, indiferent de domeniul de pregătire profesională.

I. INTRODUCERE

PREMISE PENTRU APLICAREA CURRICULUMULUI LA CLASA A XII-A/ ÎN PRIMUL AN AL CICLULUI SUPERIOR AL LICEULUI, ÎN ANUL ȘCOLAR 2024-2025

Reperete metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a XII-a, la disciplina Geografie au ca scop facilitarea demersului instructiv-educativ din învățământul liceal tehnologic special în anul școlar 2024-2025.

În anul școlar 2024 – 2025, elevii din clasa a XII-a, învățământ liceal tehnologic special **vor studia după programa de clasa a XI-a pentru învățământ liceal tehnologic de masă.**

Geografia joacă un rol esențial în înțelegerea provocărilor globale actuale, cum ar fi schimbările climatice, migrația, urbanizarea, mondializare, relații geopolitice și dezvoltarea durabilă; aceste aspecte sunt abordate pentru a-i ajuta pe elevi să devină cetățeni informați și responsabili față de problemele actuale ale lumii contemporane; în ansamblu, disciplina Geografie din clasa a XII-a, învățământ liceal tehnologic special are rolul de a extinde și aprofunda competențele geografice ale elevilor dobândite pe parcursul ciclului inferior al liceului (clasele a IX-a și a XI-a), pregătindu-i pentru o înțelegere mai complexă și mai profundă a lumii în care trăim și a interacțiunilor dintre factorii umani și naturali; studiul geografiei, prin aprofundarea problematicilor lumii actuale, creează premisele necesare pentru o pregătire optimă în vederea desfășurării activității în diferite domenii de activitate unde pot fi utilizate tehnici și instrumente de analiză spațială, o gândire critică și analitică atât în direcția științelor exacte, cât și a celor socio-umane; cunoștințele și atitudinile civice însușite pe parcursul școlarității prin intermediul geografiei oferă oportunitatea de exprimare și comunicare eficientă în scris și oral.

Disciplina Geografie se poziționează logic în continuarea profilului de formare al absolventului de gimnaziu și deschide o perspectivă către profilul de formare a absolventului. În învățământul special, trebuie să se țină cont de particularitățile psihoindividuale ale elevilor. Finalitățile învățământului special au în vedere formarea și dezvoltarea competențelor cheie care îi permit absolventului să atingă potențialul maxim de dezvoltare, reușind să decidă asupra propriei cariere, a dezvoltării sale intelectuale și profesionale în vederea integrării socio-profesionale.

În cadrul acestei discipline, elevii vor învăța să înțeleagă și să analizeze aspectele geografice ale lumii înconjurătoare, precum și interacțiunile dintre oameni și mediul natural; vor fi introduse noțiuni legate de aspectele geografice fizice, umane și economice ale lumii contemporane, cu accent pe dezvoltarea abilităților analitice și critice.

Structura curriculumului: curriculumul național aplicat clasa a XII-a acoperă o mare diversitate de subiecte, care se referă la problemele de mediu, dezvoltarea durabilă, globalizarea, schimbările climatice, relația dintre societatea umană și resursele disponibile și multe altele.

Sistemul de educație din România, promovează un profil de formare a absolventului de liceu, construit pe baza descriptivului nivelului dezvoltat de dobândire a competențelor-cheie (O.M.E. nr. 6731/2023 privind Profilul de formare al absolventului).

Competențele-cheie reprezintă seturi structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dobândite prin învățare, pe care elevii ar trebui să le dezvolte pentru a-și îmbunătăți capacitățile personale, profesionale și sociale, necesare într-o societate a cunoașterii.

Acestea sunt următoarele :

- competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului;
- competență de multilingvism;

- competență matematică și competență în științe, tehnologie și inginerie;
- competență digitală, inclusiv de siguranță pe internet și securitate cibernetică;
- competență personală, socială și de a învăța să înveți;
- competență civică, juridică și de protejare a mediului;
- competență antreprenorială;
- competență de sensibilizare și exprimare culturală.

Comisia Europeană a definit un cadru de referință cunoscut sub numele de „Cadrul European de Referință pentru Competențe (EQF)” care descrie aceste competențe ce pot fi dezvoltate și înțelese mai bine prin intermediul învățării geografiei.

Competențele generale vizează, în forma în care sunt prezentate în programa de Geografie aprobată prin OMEC nr. 3252/13.02.2006, pentru clasa a XII-a, primul an al ciclului superior al liceului.

Competențele specifice sunt selectate după specificul disciplinei școlare (**Geografie. Probleme fundamentale ale lumii contemporane**), urmărindu-se în mod prevalent acele competențe care pot fi atinse prioritar, prin oferta respectivă de conținuturi. De altfel, chiar formularea unor competențe specifice pentru această clasă a presupus nuanțări terminologice, pentru a fi sugerată mai explicit legătura cu sistemul de conținuturi oferite. În acest fel se asigură o anumită specificitate, fără a favoriza prezența unor conținuturi „în sine”.

Competențele generale (CG) pentru ciclul liceal superior sunt (conform programei):

1. Utilizarea adecvată a terminologiei și a limbajelor specifice, pentru explicarea mediului geografic.
2. Raportarea elementelor semnificative din societate, știință și tehnologie la mediul înconjurător ca întreg și la sistemele sale componente.
3. Relaționarea elementelor și a fenomenelor din natură și din societate cu reprezentările lor cartografice, grafice sau pe modele.

De asemenea, programa stimulează și promovează o serie de valori și atitudini care reflectă concretizarea unor elemente educaționale generale, la specificul geografiei școlare. Acestea sunt:

- atitudinea pozitivă față de educație, cunoaștere, societate, cultură, civilizație;
- interes pentru cunoașterea raporturilor dintre România, U.E. și Europa;
- respectul pentru diversitatea naturală și umană, evidențiată la nivelul continentului european, al U. E. și al țării;
- conservarea și ocrotirea mediului de viață (din Europa și România);
- disponibilitatea pentru învățarea permanentă, utilizând metode și tehnici de investigare, cercetare și activitate independentă.

Competențele specifice propuse de programă:

- 1.1. Prezentarea în scris și orală a aspectelor definitorii ale mediului înconjurător, utilizând corect și coerent terminologia specifică domeniului
- 1.2. Prezentarea rezultatelor investigațiilor realizate asupra mediului înconjurător, cu ajutorul terminologiei specifice geografiei
- 1.3. Explicarea unei realități investigate (direct sau indirect), prin utilizarea limbajului științific specific domeniului
- 1.4. Documentarea asupra problematicei domeniului, valorificând adecvat semnificațiile termenilor cheie de specialitate
- 1.5. Formularea de probleme referitoare la regionalizare și globalizare, utilizând corect și coerent terminologia specifică domeniului
- 2.1. Explicarea proceselor naturale din mediul înconjurător (geografic) ca reflectare a fenomenelor și a proceselor studiate în cadrul științelor naturii (Fizică, Biologie, Geologie, Chimie)

- 2.2. Aplicarea elementelor semnificative, conceptuale și metodologice, specifice științelor naturii și științelor sociale, pentru studierea mediului înconjurător
- 2.3. Explicarea relațiilor observabile dintre științe, tehnologie și mediul înconjurător, prin analiza unor sisteme și structuri (teritoriale și funcționale)
- 2.4. Explicarea relațiilor observabile dintre sistemele naturale și umane ale mediului
- 2.7. Aplicarea de elemente explicative semnificative, specifice științelor sociale, în interpretarea proceselor referitoare la globalizare
- 3.1. Utilizarea unor reprezentări grafice și cartografice, pentru interpretarea și prezentarea realității observate
- 3.2. Utilizarea informației cartografice, pentru explicarea problemelor legate de regionalizare și globalizare
- 3.3. Utilizarea unor reprezentări grafice și cartografice minime, pentru interpretarea și exprimarea realității analizate mediat
- 3.4. Utilizarea informației cartografice, pentru explicarea sistemului economic și geopolitic mondial

Competențele generale și specifice care sunt formate în liceu prin procesul educațional centrat pe geografie au la bază și promovează următoarele valori și atitudini:

- Atitudinea pozitivă față de educație, cunoaștere, societate, cultură, civilizație
- Curiozitatea pentru explorarea realității înconjurătoare
- Respectul pentru diversitatea naturală și umană
- Conservarea și ocrotirea mediului de viață
- Disponibilitatea pentru învățarea permanentă, utilizând metode și tehnici investigative

Structura **conținuturilor** vizează o abordare relevantă pentru dimensiunea pragmatică a existenței cotidiene a elevilor. Astfel, prin parcurgerea conținuturilor se accentuează finalitatea pe care și-o propune geografia la acest nivel, de a oferi un sistem articulat și coerent de raportare a individului și a comunităților umane la problematica actuală a lumii contemporane și se evidențiază dimensiuni educaționale noi: deschiderea spre universal, spre cultură și spre latura civică a vieții cotidiene.

În procesul de aplicare a curriculumului la clasa a XII-a învățământ liceal tehnologic special, se va ține cont de următoarele elemente:

- structura sistemului de învățământ tehnic din învățământul de masă și special din România;
- curriculumul parcurs de elevii cu cerințe educaționale speciale din învățământul special în clasele de gimnaziu;
- reperele impuse prin planurile cadru de învățământ în vigoare;
- asigurarea coerenței interdisciplinare, precum și a coerenței dezvoltării curriculare între nivelurile gimnazial și liceal ale sistemului de învățământ național;
- centrarea pe formarea/dezvoltarea de competențe ale elevului, ca subiect al activității de predare-învățare-evaluare;
- documentele europene privind achiziționarea competențelor cheie în cadrul învățământului obligatoriu:
 - Recomandarea Consiliului Uniunii Europene din 22 mai 2018 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții (2018/C 189/01);
 - necesitatea de a oferi prin curriculum un răspuns mult mai adecvat cerințelor sociale, exprimat în termeni de achiziții finale ușor evaluabile la disciplina Geografie, care să asigure inserția pe piața muncii, cât și integrarea în societate a viitorilor absolvenți.

Având în vedere prevederile O.M.E. nr. 3 694/01. 02.2024 privind structura anului școlar 2024-2025, pentru învățământul liceal-filiera tehnologică, clasa a XI-a, anul școlar 2024 – 2025 are o durată

de 37 de săptămâni de cursuri (din care 4 săptămâni de instruire practică, conform **O.M.E. nr. 3941/2023**), care încep la data de 9 septembrie 2024 și se încheie la data de 27 iunie 2025.

Anul școlar 2024 - 2025 este structurat pe intervale de cursuri și intervale de vacanță, astfel:

- Cursuri: de luni, 9 septembrie 2024, până vineri, 25 octombrie 2024;
- **vacanță - de sâmbătă, 26 octombrie 2024, până duminică, 3 noiembrie 2024;**
- Cursuri: de luni, 4 noiembrie 2024, până vineri, 20 decembrie 2024;
- **vacanță - de sâmbătă, 21 decembrie 2024, până marți, 7 ianuarie 2025;**
- Cursuri: de luni, 8 ianuarie 2025, până vineri, 7 februarie 2025, respectiv vineri, 14 februarie 2025, sau vineri, 21 februarie 2024, la decizia inspectoratelor școlare județene/al municipiului București, după caz;
- **vacanță - o săptămână, la decizia inspectoratelor școlare județene/al municipiului București, în perioada 10 februarie - 2 martie 2025;**
- Cursuri: de luni, 17 februarie 2025, respectiv luni, 24 februarie 2025, sau luni, 3 martie 2025, la decizia inspectoratelor școlare județene/al municipiului București, după caz, până joi, 24 aprilie 2025;
- **vacanță - de vineri, 18 aprilie 2025, până duminică, 27 aprilie 2025;**
- Cursuri: de luni, 28 aprilie 2025, până vineri, 20 iunie 2025.

În conformitate cu prevederile art. 4 alin. (1) din O.M.E. nr. nr. 3 694/2024 privind structura anului școlar 2024-2025, în perioada 9 septembrie 2024 – 30 mai 2025, se desfășoară Programul național „Școala altfel” și Programul „Săptămâna verde”. Fiecare program cuprinde un interval de 5 zile consecutive lucrătoare, a căror planificare se află la decizia unității de învățământ. Derularea celor două programe nu se planifică în același interval de cursuri.

Pentru clasele din învățământul liceal - filiera tehnologică, conform prevederile Art. 4 alin. (2) din același ordin se precizează că, în perioadele dedicate programelor „Școala altfel” și „Săptămâna verde” se organizează activități de instruire practică.

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (2-c) din O.M.E. nr. nr. 3 694/2024 privind structura anului școlar 2024-2025, pentru clasele din învățământul liceal - filiera tehnologică, anul școlar are o durată de **37 de săptămâni de cursuri** și se încheie la data de 27 iunie 2025.

II. PLANIFICAREA CALENDARISTICĂ

Planificarea calendaristică este un document administrativ alcătuit de profesor care asociază într-un mod personalizat elemente ale programei școlare (competențe specifice, conținuturi, activități de învățare) cu alocarea timpului considerată optimă de către acesta pe parcursul anului școlar.

Elaborarea planificării calendaristice presupune parcurgerea următoarelor **etape**:

- stabilirea asocierilor și a corespondențelor dintre competențele specifice și conținuturile programei școlare (Prin ce conținuturi se pot realiza competențele specifice?);
- stabilirea unităților de învățare, respectând prevederile din programa școlară și logica disciplinei (Care sunt unitățile majore ce vor fi vizate prin învățarea elevilor?);
- stabilirea succesiunii de parcurgere a unităților de învățare (Care este succesiunea logică a unităților de învățare, în structura anului școlar?);
- structurarea parcursului (Planificarea calendaristică acoperă integral programa școlară? Se asigură raportarea corectă la structura pe intervale de cursuri și intervale de vacanță a anului școlar 2024-2025? Timpul alocat fiecărei unități de învățare este suficient? Parcursul planificat este eficient și adecvat elevilor cărora se adresează? etc.).

Se recomandă ca planificarea calendaristică să cuprindă următoarele elemente:

- **Unitatea de învățare** – este identificată de profesor în programa școlară;

- **Competențe specifice** – se precizează numărul criterial al competențelor specifice din programa școlară, corelate cu unitățile de învățare;
- **Conținuturi** – se menționează titluri/teme selectate din conținuturile programei școlare, care sesubsumează fiecărei unități de învățare;
- **Număr de ore alocate** – numărul de ore este stabilit de către profesor;
- **Perioada calendaristică** – se precizează săptămâna sau săptămânile în care vor fi abordate temele;
- **Observații** – se menționează aspecte specifice care țin de aplicarea planificării calendaristice.

Unitatea de învățare reprezintă o structură didactică flexibilă, cu următoarele caracteristici:

- este unitară din punct de vedere tematic și didactic;
- vizează formarea anumitor competențe specifice la nivelul elevilor;
- este realizată pe o perioadă determinată de timp;
- se finalizează prin evaluare.

Pentru realizarea proiectului unității de învățare se recomandă utilizarea următoarelor elemente:

- competențe specifice – se precizează numărul criterial al competențelor specifice din programa școlară, corelate cu unitatea de învățare;
- conținuturi – sunt identificate și selectate/detaliat din programa școlară, pentru a oferi cadrul de structurare a competențelor specifice vizate;
- activități de învățare – sunt stabilite de profesor, în funcție de competențele specifice și caracteristicile grupului de elevi;
- resurse – sunt identificate în mod concret resursele de învățare necesare și cele disponibile, resurse de timp, de loc, forme de organizare a elevilor;
- evaluare – se menționează modalitățile de evaluare (continuă, sumativă) ce vor fi utilizate în cadrul unității de învățare.

Profesorul este direct implicat în demersul personalizat de proiectare a activităților de predare-învățare-evaluare, în concordanță cu specificul disciplinei și cu particularitățile de vârstă ale elevilor, dar și ținând cont de aspecte concrete de individualizare a învățării.

În urma evaluării inițiale se va realiza planificarea calendaristică în funcție de nivelul de achiziții, tipul și gradul de dizabilitate, particularitățile psiho-emoționale și cognitive ale elevilor. În situația în care se constată diferențe mari între nivelul așteptat și nivelul real de achiziții, se pot organiza activități remediale de învățare.

Planificarea propusă este orientativă conform programei școlare în vigoare. Profesorul de geografie din învățământul special are libertatea și responsabilitatea de a alege competențele specifice, conținuturile care pot fi parcurse, numărul de ore alocate, în urma analizei evaluării inițiale, în funcție de nivelul de achiziții, tipul și gradul de dizabilitate, particularitățile psiho-emoționale și cognitive ale elevilor.

Profesorul de geografie are libertatea și responsabilitatea de a selecta/adapta conținuturile respectând unitățile de învățare, de a alocă un număr mai mic sau mai mare de ore în funcție de specificul/profilul/specializarea profesională și de nivelul achizițiilor anterioare.

PLANIFICARE CALENDARISTICĂ ANUALĂ – EXEMPLU

PROBLEME FUNDAMENTALE ALE LUMII CONTEMPORANE
ANUL ȘCOLAR 2024-2025

Unitatea școlară:

Profesor:

Aria curriculară: **Om și societate**

Disciplina: **Geografie Învățământ liceal tehnologic special**

Clasa: a **XII**-a

Nr. ore alocate: **1 oră/săpt.** (TC), respectiv **32 de ore** pe an *conform planurilor cadru în vigoare* ;

Stagiu de pregătire practică : **5 săptămâni** *conform planurilor cadru în vigoare*;

• ***Structura avută în vedere la realizarea planificării calendaristice conform OME nr. 3 694/01. 02.2024:***

Modul 1: 9.09.2024 - 25.10.2024

M1: 7 săptămâni x 1 oră = **7 ore/modul**

Modul 2: 4.11.2024 - 20.12.2025 – cu o săptămână de instruire practică (Școala altfel)**

M2: 7 săptămâni- 1 săptămână Școala Altfel = 6 săptămâni x 1 oră = **6 ore/modul**

Modul 3: 8.01.2025 - **14.02.2025** (7,14, 21. 02. 2025)*

M3: 6 săptămâni x 1 oră = **6 ore/modul**

Modul 4: **24.02.2025** (17, 24, 02. 2025, 03.03.2025)*- 17.04.2025 – cu o săptămână de instruire practică (Școala verde)**

M4: 8 săptămâni- 1 săptămână Școala Verde = 7 săptămâni x 1 oră = **7 ore/modul**

Modul 5: 28.04.2025 – 27.06.2025 – cu cinci săptămâni de instruire practică**

M5: 9 săptămâni- 5 săptămâni instruire practică = 4 săptămâni x 1 oră = **4 ore/modul**

* Se va modifica în funcție de decizia ISJ/ISMB

** Se va modifica/ajusta în funcție de intervalele (săptămânile) de desfășurare a stagiilor de instruire practică stabilite la nivelul fiecărei unități de învățământ.

<i>Unitatea de învățare</i>	<i>Competențe specifice</i>	<i>Conținuturi</i>	<i>Nr. de ore alocate</i>	<i>Săptămâna</i>	<i>Observații/ Evaluare</i>
MODUL DE ÎNVĂȚARE 1					
I. Mediul înconjurător – problemă fundamentală a lumii contemporane <i>A. Mediul înconjurător, factorii geoeologici, tipuri de medii și peisaje geografice</i>	1.1. 1.2. 1.3. 1.4. 2.1. 2.2. 2.3. 2.4. 3.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elemente de geografie fizică și umană (evaluare inițială) ▪ Mediul înconjurător – aspecte generale ▪ Factorii geoeologici – aspecte generale ▪ Geosistemul, ecosistemul și peisajul geografic ▪ Tipurile de medii geografice ▪ Tipurile de peisaje geografice <i>Recapitulare și evaluare</i>	7	S1 – S7 <i>(orientativ)</i>	Observarea sistematică Autoevaluare/ Interevaluare Activități remediale Evaluare scrisă (T ₁)
<i>Vacanță (26 .10. 2024 – 03.11. 2024)</i>					
MODUL DE ÎNVĂȚARE 2**					
I. Mediul înconjurător – problemă fundamentală a lumii contemporane <i>B. Degradarea și protecția mediului</i>	1.1. 1.2. 1.4. 2.3. 2.4. 3.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hazarde naturale și antropice ▪ Despăduririle, deșertificarea și poluarea – efecte ale activităților umane asupra mediului ▪ Protecția, conservarea și ocrotirea mediului ▪ Managementul mediului înconjurător <i>Recapitulare și evaluare</i>	6	S8 – S14 <i>(orientativ)</i>	Observarea sistematică Autoevaluare/ Interevaluare Activități remediale Evaluare scrisă (T ₂)
<i>** include o săptămână de instruire practică - „Școala altfel” (la decizia unității de învățământ, între S8 și S15)</i>					
<i>Vacanță (21.12.2024 – 07.01.2025)</i>					
MODUL DE ÎNVĂȚARE 3* se va modifica în funcție de decizia ISJ/ISMB					
II. Regionalizarea și globalizarea lumii contemporane	1.5. 2.7. 3.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dimensiunile și domeniile regionalizării și globalizării ▪ Identitatea, uniformizarea și diversitatea lumii contemporane <i>Recapitulare și evaluare</i>	3	S15 – S17 <i>(orientativ)</i>	Observarea sistematică Autoevaluare/ Interevaluare Activități remediale Evaluare scrisă (T ₃)

III. Populația, resursele naturale și dezvoltarea lumii contemporane	1.1. 1.4. 2.3. 3.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Evoluții geodemografice contemporane. Diferențieri regionale ▪ Resursele umane și dezvoltarea ▪ Raportul dintre așezări și dezvoltare. Tendințe ale evoluției așezărilor umane 	3	S18 – S20 (orientativ)	Observarea sistematică Autoevaluare/ Interevaluare Activități remediale
<i>Vacanță (15.02.2025 – 23.02.2025)</i>					
MODUL DE ÎNVĂȚARE 4 **					
III. Populația, resursele naturale și dezvoltarea lumii contemporane	1.1. 1.4. 2.3. 2.4. 3.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Resursele naturale și agricole. Impactul exploatării și valorificării resurselor asupra mediului ▪ Gestionarea resurselor, dezvoltarea economică și dezvoltarea durabilă <p><i>Recapitulare și evaluare</i></p>	3	S21 – S23 (orientativ)	Observarea sistematică Autoevaluare/ Interevaluare Activități remediale Evaluare scrisă (T ₄)
IV. Sistemul economic și sistemul geopolitic		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Evoluția economiei mondiale și sistemul economic mondial ▪ Sistemul geopolitic mondial actual ▪ Ansambluri economice și geopolitice mondiale actuale – aspecte generale ▪ Rolul unor state în sistemul mondial actual: Statele Unite ale Americii, Federația Rusă, Japonia, China, India, Brazilia 	4	S24 – S28 (orientativ)	Observarea sistematică Autoevaluare/ Interevaluare Activități remediale
<i>** include o săptămână de instruire practică - „Școala verde” (la decizia unității de învățământ, între S22 și S27)</i>					
<i>Vacanță (18.04.2025 – 27.04.2025)</i>					
MODUL DE ÎNVĂȚARE 5**					
IV. Sistemul economic și sistemul geopolitic	1.1. 2.4. 3.4.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Organizarea spațiului mondial (țări în dezvoltare, țări dezvoltate, alte categorii de țări). Raportul Nord – Sud ▪ De la lumea unipolară la lumea multipolară <p><i>Recapitulare și evaluare</i> <i>Recapitulare și evaluare finală</i></p>	4	S29 – S32 (orientativ) S33 – S37 (instruire practică orientativ)	Observarea sistematică Autoevaluare/ Interevaluare Activități remediale Evaluare scrisă (T ₅) Evaluare finală
<i>*include cinci săptămâni de instruire practică (la decizia unității de învățământ, între S28 și S37)</i>					

- Planificarea calendaristică este întocmită în conformitate cu programa școlară pentru disciplina Geografie, clasa a XI-a, aprobată prin OMEC nr. 3252/13.02.2006, structura anului școlar 2024-2025 aprobată prin OME nr. 3 694/01.02.2024, măsurile de aplicare și corelare a planurilor de învățământ pentru învățământul special, liceal - filiera tehnologică.
- **Numărul de ore** din prezenta planificare are o valoare **orientativă** și, de asemenea, intervalul de săptămâni din structura anului școlar.
- Conform OME nr. 3 694/01.02.2024 privind structura anului școlar 2024-2025 se precizează că, pentru clasele din învățământul liceal - filiera tehnologică, în perioadele dedicate programelor „Școala altfel” și „Săptămâna verde” (din intervalul 9 septembrie 2024 – 30 mai 2025) se organizează **activități de instruire practică**.
- Planificarea calendaristică se va modifica/ajusta în funcție de intervalele de desfășurare a celor scinci săptămâni de stagii de pregătire practică, stabilite la nivelul fiecărei unități de învățământ.

PROIECTAREA UNITĂȚILOR DE ÎNVĂȚARE- EXEMPLU

A. MEDIUL ÎNCONJURĂTOR, FACTORII GEOECOLOGICI, TIPURI DE MEDII ȘI PEISAJE GEOGRAFICE

Buget de timp: **6 ore**

S :2 – 7

Conținuturi (detalii ale programei)	Competențe specifice	Activități de învățare	Nr. ore	Resurse		Evaluare
				Procedurale	Materiale	
<ul style="list-style-type: none"> Mediul înconjurător – aspect generale Factorii geoecologici – aspect generale Geosistemul, ecosistemul și peisajul geografic 	1.1	✓ Analiza conceptului de mediu înconjurător	3	✓ Explicația	✓ Hărți	Evaluare orală/ scrisă
	1.2.	✓ Identificarea și clasificarea factorilor geoecologici		✓ Conversația	✓ Atlasul geografic	
		✓ Analiza importanței factorilor geoecologici pe baza informațiilor din manual		✓ Problematizarea	✓ Imagini	
	1.3.	✓ Înțelegerea conceptelor: geosistemul, ecosistemul și peisajul geografic	2	✓ Lucrul pe grupe	✓ Planșe	Evaluare orală/ scrisă
	1.4.	✓ Analiza conceptului de mediu geografic		✓ Lucrul cu harta	✓ Reviste	
		✓ Identificarea caracteristicilor de mediu care se constituie ca elemente de analiză a unui anumit tip de mediu.		✓ Lucrul pe grupe	✓ Documente	
				✓ Lucrul cu harta	✓ Manualul	
					✓ Informații preluate din mass-media	

MINISTERUL EDUCATIEI

CENTRUL NATIONAL DE POLITICI SI EVALUARE ÎN EDUCATIE

ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL TEHNOLOGIC SPECIAL

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tipurile de medii geografice <p>Medii zonale (mediile din zona caldă, mediile din zona temperată, mediile din zona rece)</p> <p>Medii azonale (mediile montane, mediile litorale, mediile insulare, mediile industriale, mediile urbane și rurale)</p>	2.1.	✓ Localizarea tipurilor de medii analizate cu ajutorul hărții fizice a lumii, a hărții din manual și a atlasului geografic.			✓ Documente ✓ Manualul ✓ Informații preluate din mass-media	Evaluare referate
	2.2.	✓ Activități pe grupe de elevi (fiecare grupă va caracteriza un tip de mediu și îl va prezenta spre dezbateri).			✓ Fișe de lucru	
	2.3.	✓ Utilizarea în cadrul dezbaterii tipurilor de medii a unor documente, imagini, planșe, hărți, informații preluate din mass-media (documentare TV, reviste, internet, etc.)				
	3.1.	✓ Efectuarea aplicațiilor și a situațiilor problemă din manual.				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tipurile de peisaje geografice 		✓ Analiza conceptului de peisaj geografic. ✓ Gruparea peisajelor pe elemente dominante.	1	✓ Explicația ✓ Conversația ✓ Problematizarea ✓ Lucrul pe grupe ✓ Lucrul cu harta	✓ Hărți ✓ Atlasul geografic ✓ Imagini ✓ Planșe ✓ Reviste ✓ Documente ✓ Manualul ✓ Informații preluate din mass-media ✓ Fișe de lucru	Evaluare referate
		✓ Activități pe grupe de elevi (fiecare grupa va caracteriza un tip de peisaj și îl va prezenta spre dezbateri). ✓ Utilizarea în cadrul dezbaterii hărților, planșelor, imaginilor din manual, albumelor foto, etc. ✓ Efectuarea aplicațiilor și a situațiilor problemă din manual.				Evaluare scrisă (T ₁)

B. DEGRADAREA ȘI PROTECȚIA MEDIULUI

Buget de timp: 6 ore

S: 8 – 14

Conținuturi (detalii ale programei)	Competențe specifice	Activități de învățare	Nr. Ore	Resurse		Evaluare
				Procedurale	Materiale	
▪ Hazarde naturale și antropice	1.1	✓ Analiza conceptului de hazard natural și hazard antropic ✓ Clasificarea hazardurilor naturale și antropogene ✓ Activități pe grupe de elevi (fiecare grupă va caracteriza un tip de hazard și îl va prezenta spre dezbateri).	2	✓ Explicația ✓ Conversația ✓ Problematizarea ✓ Lucrul pe grupe ✓ Lucrul cu harta, manualul, alte documente preluate din mass-media	✓ Hărți ✓ Atlasul geografic ✓ Imagini ✓ Planșe	Evaluare orală/ scrisă
	1.2.	✓ Utilizarea în cadrul dezbaterii tipurilor de hazarduri a unor documente, imagini, planșe, hărți, informații preluate din mass-media (documentare TV, reviste, internet, etc.)			✓ Albume ✓ Reviste	
	1.4.				✓ Documente	
	2.3.	✓ Efectuarea aplicațiilor și a situațiilor problemă din manual.			✓ Manualul	
▪ Despăduririle, deșertificarea și poluarea – efecte ale activităților umane asupra mediului	2.4.	✓ Analiza conceptelor: despăduriri, deșertificare, poluare ✓ Identificarea caracteristicilor pentru aceste hazarduri și prezentarea unor situații concrete.	2	✓ Explicația ✓ Conversația ✓ Problematizarea ✓ Lucrul cu harta ✓ Lucrul cu manualul	✓ Informații preluate din mass-media	Evaluare orală/ scrisă
	3.1.	✓ Identificarea tipurilor și formelor de poluare datorate activităților umane ✓ Efectuarea aplicațiilor și a situațiilor problemă din manual.			✓ Fișe de lucru	
▪ Protecția, conservarea și ocrotirea mediului ▪ Managementul mediului înconjurător		✓ Analiza conceptului de management al mediului ✓ Identificarea formelor de protecție și conservare a mediului	2	✓ Conversația ✓ Problematizarea	✓ Imagini ✓ Documente ✓ Informații preluate din mass-media	Evaluare scrisă (T ₂)

II.REGIONALIZAREA ȘI GLOBALIZAREA LUMII CONTEMPORANE

Buget de timp: **3 ore**
S 15 – 17

<i>Conținuturi</i> (detalii ale programei)	<i>Competențe</i> <i>specifice</i>	<i>Activități de învățare</i>	<i>Nr.</i> <i>ore</i>	<i>Resurse</i>		<i>Evaluare</i>
				<i>Procedurale</i>	<i>Materiale</i>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dimensiunile și domeniile regionalizării și globalizării ▪ Identitatea, uniformizarea și diversitatea lumii contemporane 	1.5 2.7. 3.2.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Analiza conceptelor regionalizare și globalizare ✓ Identificarea elementelor care redau unitatea, uniformizarea și diversitatea lumii contemporane ✓ Efectuarea aplicațiilor și a situațiilor problemă din manual. 	1	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Explicația ✓ Conversația ✓ Problematizarea ✓ Lucrul cu harta, manualul, alte documente preluate din mass-media 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Hărți ✓ Atlasul geografic ✓ Imagini ✓ Documente ✓ Manualul ✓ Informații preluate din mass-media ✓ Fișa cu testul de evaluare structurat pe itemi 	Evaluare orală/ scrisă
			2			

III. POPULAȚIA, RESURSELE NATURALE ȘI DEZVOLTAREA LUMII CONTEMPORANE

Buget de timp: **6 ore**
S :18 – 23

<i>Conținuturi</i> (detalii ale programei)	<i>Competențe</i> <i>specifice</i>	<i>Activități de învățare</i>	<i>Nr.</i> <i>Ore</i>	<i>Resurse</i>		<i>Evaluare</i>
				<i>Procedurale</i>	<i>Materiale</i>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Evoluții geodemografice contemporane. Diferențieri regionale ▪ Resursele umane și dezvoltarea 	1.1. 1.4.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Analiza evoluțiilor demografice contemporane ✓ Identificarea diferențierilor regionale ✓ Analiza raportului resurse-dezvoltare ✓ Efectuarea aplicațiilor și a situațiilor problemă din manual. 	2	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Explicația ✓ Conversația ✓ Problematizarea ✓ Lucrul pe grupe ✓ Lucrul cu harta, manualul, alte documente preluate din mass-media 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Atlasul geografic ✓ Documente ✓ Manualul ✓ Informații preluate din mass-media 	Evaluare orală/ scrisă

MINISTERUL EDUCAȚIEI
CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE
ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL TEHNOLOGIC SPECIAL

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Raportul dintre așezări și dezvoltare. Tendințe ale evoluției așezărilor umane 	2.3. 2.4.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Analiza raportului așezări-dezvoltare pe baza documentului din manual și a informațiilor din mass-media ✓ Identificarea tendințelor în evoluția așezărilor pe baza documentului din manual și a informațiilor din mass-media ✓ Efectuarea aplicațiilor și a situațiilor problemă din manual. 	1	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Conversația ✓ Problematizarea ✓ Lucrul cu manualul, alte documente preluate din mass-media 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Hărți ✓ Atlasul geografic ✓ Imagini ✓ Planșe ✓ Reviste ✓ Documente ✓ Manualul ✓ Informații preluate din mass-media 	Evaluare orală/ scrisă
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Resursele naturale și agricole. Impactul exploatării și valorificării resurselor asupra mediului. 	3.3.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Lucru pe grupe-analiza impactului exploatării și valorificării resurselor asupra mediului. 	2	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Conversația ✓ Problematizarea ✓ Lucrul pe grupe 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Manualul ✓ Documente ✓ Informații preluate din mass-media ✓ Fișe de lucru 	Evaluare orală/ scrisă
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gestionarea resurselor, dezvoltarea economic și dezvoltarea durabilă 		<ul style="list-style-type: none"> ✓ Înțelegerea conceptelor: dezvoltare economică, dezvoltare durabilă ✓ Identificarea măsurilor menite a asigura o dezvoltare durabilă pe baza informațiilor din manual și a celor preluate din mass-media 	1	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Conversația ✓ Problematizarea ✓ Lucrul cu manualul 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Manualul ✓ Documente ✓ Informații preluate din mass-media ✓ Fișa cu testul de evaluare structurat pe itemi 	Evaluare scrisă (T ₄)

IV. SISTEMUL ECONOMIC ȘI SISTEMUL GEOPOLITIC

Buget de timp: **8 ore**

S:24 – 37

<i>Conținuturi</i> (detalii ale programei)	<i>Competențe</i> <i>specifice</i>	<i>Activități de învățare</i>	<i>Nr.</i> <i>Ore</i>	<i>Resurse</i>		<i>Evaluare</i>
				<i>Procedurale</i>	<i>Materiale</i>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Evoluția economiei mondiale și sistemul economic mondial ▪ Sistemul geopolitic mondial actual 	1.1. 2.4. 3.4.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Analiza sistemului economic mondial ✓ Analiza sistemului geopolitic mondial actual ✓ Efectuarea aplicațiilor și a situațiilor problemă din manual. 	1	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Explicația ✓ Conversația ✓ Problematizarea ✓ Lucrul cu harta, manualul, alte documente preluate din mass-media 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Atlasul geografic ✓ Documente ✓ Manualul ✓ Informații preluate din mass-media 	<p>Evaluare orală/ scrisă</p> <p>Evaluare referate</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ansambluri economice și geopolitice mondiale actuale (Uniunea Europeană, APEC etc.) – aspect generale 		<ul style="list-style-type: none"> ✓ Identificarea obiectivelor U.E. ✓ Utilizarea hărții în localizarea statelor membre U.E. ✓ Analiza caracteristicilor geografice și economice ale U.E. 	1	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Conversația ✓ Problematizarea ✓ Lucrul cu harta ✓ Lucrul cu manualul, alte documente preluate din mass-media 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Hărți ✓ Atlasul geografic ✓ Imagini ✓ Documente ✓ Manualul ✓ Informații preluate din mass-media 	<p>Evaluare orală/ scrisă</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rolul unor state în sistemul mondial actual: Statele Unite ale Americii, Federația Rusă, Japonia, China, India, Brazilia 		<ul style="list-style-type: none"> ✓ Lucru pe grupe-analiza geopolitică și economică a unor state dezvoltate și în dezvoltare 	2	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Conversația ✓ Problematizarea ✓ Lucrul pe grupe 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Manualul ✓ Documente ✓ Informații preluate din mass-media ✓ Fișe de lucru 	<p>Evaluare referate</p>

MINISTERUL EDUCAȚIEI
CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE
ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL TEHNOLOGIC SPECIAL

<ul style="list-style-type: none"> Organizarea spațiului mondial (țări în dezvoltare, țări dezvoltate, alte categorii de țări). Raportul Nord – Sud De la lumea unipolară la lumea Multipolară 		<ul style="list-style-type: none"> ✓ Identificarea unor probleme care țin de organizarea spațiului mondial ✓ Rezolvarea situațiilor problemă din manual 	4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Conversația ✓ Problematizarea <p>Lucrul pe grupe</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Manualul ✓ Documente ✓ Informații preluate din mass-media ✓ Fișe de lucru ✓ Fișa cu testul de evaluare structurat pe itemi 	Evaluare scrisă (T ₅)
--	--	---	---	---	--	-----------------------------------

III. EVALUAREA GRADULUI DE ACHIZIȚIE A COMPETENȚELOR ANTERIOARE

Evaluarea are un rol reglator, motivațional, reprezentând pentru cadrul didactic un real suport în vederea realizării unui demers proiectiv curricular autentic.

Proiectată și aplicată în mod conștient de către cadrul didactic, evaluarea devine un instrument de diagnoză ce oferă o imagine succintă asupra modului în care s-a realizat demersul didactic și direcția viitoare ce trebuie urmată astfel încât să se formeze și dezvolte competențele asumate.

La debutul anului școlar, profesorul realizează evaluarea inițială, cu roluri multiple:

- asigură **diagnoza** cu privire la nivelul de pregătire a elevilor la debutul clasei a XII-a (Care este nivelul de structurare al competențelor elevilor la începutul clasei a XII-a?).
- constituie bază pentru planificarea de către profesor a eventualelor demersuri de **remediere** (Care sunt domeniile de conținut care necesită recapitulare, recuperare, pentru a putea asigura învățarea în clasaa XII-a?).
- are rol **reglator**, oferind repere pentru o proiectare curriculară autentică și realistă în clasa a XI- a, pe baza unor decizii documentate (Cum voi valorifica rezultatele evaluării inițiale în planificarea calendaristică sau proiectarea unităților de învățare?).
- **motivează** elevul pentru implicarea în învățarea pe parcursul clasei a XII-a (Ce știu și ce nu știu? Ce pot face și ce nu pot face în raport cu ceea ce am învățat în clasa a XI-a? În ce mod voi recupera ceea ce nu știu?).

Astfel planificată, evaluarea inițială devine parte integrată a procesului didactic și poate fi valorificată ca experiență de învățare. Din această perspectivă, evaluarea inițială ar trebui să fie motivantă și un prilej de verificare/actualizare/revizuire a nivelului de pregătire.

Pentru evaluarea inițială, pot fi utilizate diverse instrumente și metode de evaluare care să permită o apreciere holistică a nivelului de realizare a diverselor competențe specifice.

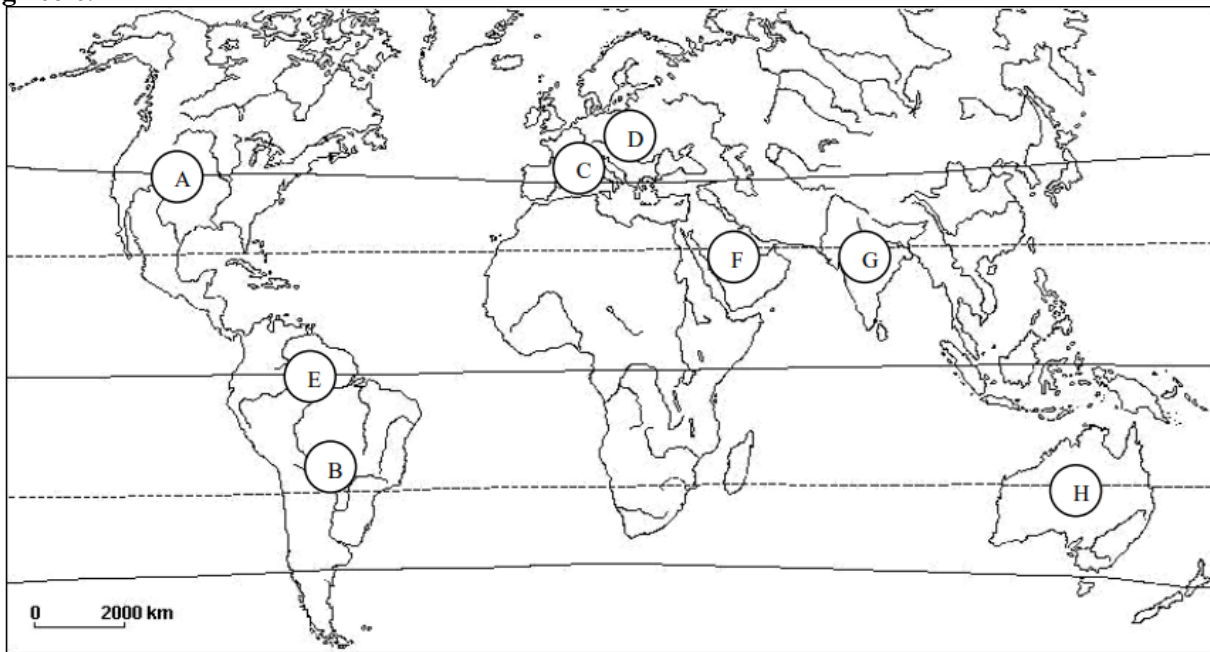
Exemplu: TEST DE EVALUARE ÎNȚIALĂ

Disciplina: Geografie

Clasa a a XII-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Pentru rezolvarea corectă a tuturor cerințelor se acordă 90 de puncte. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 45 de minute.

Subiectul I. Urmăriți cu atenție harta de mai jos unde sunt reprezentate cu literele A – H zone și peisaje agricole.

Încercuiți răspunsul corect din afirmațiile de mai jos:

1. Regiunea marcată pe hartă cu litera E face parte din zona agricolă numită:
a. subecuatorială; b. ecuatorială; c. tropicală (aridă); d. temperată.
2. Arborele de ceai se cultivă intensiv în regiunea agricolă marcată pe hartă cu litera:
a. G; b. A; c. H; d. C.
3. Peisajul câmpurilor cultivate deschis (open field) se întâlnește în regiunea agricolă marcată pe hartă cu litera:
a. C; b. E; c. A; d. D.
4. Regiuni agricole asemănătoare sunt cele marcate pe hartă cu literele :
a. E și B; b. F și H; c. G și C; d. A și E.
5. Peisajul câmpurilor cultivate închis se întâlnește în regiunea agricolă marcată pe hartă cu litera:
a. F; b. D; c. A; d. C.
6. Curmalul se cultivă în regiunea agricolă marcată, pe hartă, cu litera:
a. E; b. F; c. D; d. A.

Subiectul II. Citiți cu atenție afirmațiile de mai jos și alegeți A dacă afirmația este adevărată sau F dacă afirmația este falsă.

1. Industria reprezintă producerea de bunuri de consum în ateliere meșteșugărești. A / F
2. Ramura industriei care se ocupă cu prelucrarea metalelor feroase este siderurgia. A / F
3. Cea mai mare uzină electrică solară din lume funcționează în California (S.U.A.). A / F
4. Din categoria combustibililor fosili fac parte apele subterane. A / F
5. Hidroenergia reprezintă energia electrică produsă de vânturi. A / F
6. Prima uzină maremotrică din lume a fost construită în Franța. A / F
7. Cele mai însemnate rezerve de cărbune sunt cantonate în China. A / F

8. Cel mai mare port fluvial de pe Glob este Hamburg – Germania. A / F
9. Măslinul și migdalul sunt pomi fructiferi întâlniți în regiunea agricolă temperată. A/ F
10. Resursele de petrol sunt resurse regenerabile. A / F

Subiectul III. Completați spațiile libere cu răspunsul corect:

1. Activitățile de turism se încadrează în domeniul economic numit
2. Stațiunea Sinaia se află situată pe Valea
3. Izvoarele minerale și termale reprezintă baza turismului
4. Telecomunicațiile fac parte din categoria transporturilor
5. Cel mai mare port maritim al Europei este
6. Sediul Organizației Națiunilor Unite se află la

BAREM DE EVALUARE ȘI NOTARE

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.

Subiectul I.

Se acordă câte 5 puncte pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1.	b	5 p
2.	a	5 p
3.	d	5 p
4.	b	5 p
5.	d	5 p
6.	b	5 p

30 puncte

Subiectul II.

Se acordă câte 3 puncte pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1.	F	3 p
2.	A	3 p
3.	A	3 p
4.	F	3 p
5.	F	3 p
6.	A	3 p
7.	F	3 p
8.	A	3 p
9.	F	3 p
10.	F	3 p

30 puncte

Subiectul III.

Se acordă câte 5 puncte pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1.	Servicii	5 p
2.	Prahovei	5 p
3.	Balnear	5 p
4.	Speciale	5 p
5.	Rotterdam	5 p
6.	New York	5 p

30 puncte

IV. RECOMANDĂRI PENTRU CONSTRUIREA NOILOR ACHIZIȚII

După aplicarea probei de evaluare inițială și analiza rezultatelor, fiecare cadru didactic va decide, în funcție de situația specifică identificată, intervenția de tip remedial necesară. Pentru fiecare lacună/greșală tipică pe care ați evidențiat-o, pregătiți-vă o strategie de prevenire/ remediere: metodă, mijloace didactice, modalități de organizare a învățării.

Activitatea principală a profesorului de geografie o reprezintă, după cum este cunoscut, aplicarea curriculumului școlar în întregul său.

Programa de geografie aplicată la clasa a XII-a, centrată pe dimensiunea geografică a problemelor fundamentale ale lumii contemporane favorizează realizarea unor activități educaționale axate pe elementele programei, îndeosebi pe sistemul acesteia de competențe și conținuturi.

Pentru aplicarea programei și pentru dezvoltarea învățării în clasă, ar fi utilă utilizarea următoarelor categorii și tipuri de activități ale elevilor, ale profesorilor și cele rezultate din urma interacțiunii elev-profesor:

1. exersarea (într-o formă orală sau scrisă) a terminologiei specifice, prin forme și structuri atractive, cu un pronunțat caracter inovativ (prezentări structurate, relaționarea informației cartografice cu informația scrisă)
2. raportarea terminologiei specifice la terminologia altor discipline școlare, pentru utilizarea corectă și coerentă a acesteia, în situații diferite de învățare și de viață;
3. utilizarea suporturilor cartografice și grafice, pentru înțelegerea realității ilustrate și pentru explicarea acesteia;
4. utilizarea unor surse suplimentare diferite de instruire (manual, atlas, fișe de lucru, caiet) în structuri atractive, bazate pe o proiectare eficientă a instruirii, prin proiectarea (planificarea) anuală și proiectarea unităților de instruire;
5. exersarea unor activități de învățare care să faciliteze educația permanentă, prin practicarea unei metodologii transdisciplinare, a unor metode specifice altor discipline (TIC și forme moderne de informare și de documentare);
6. raportarea elementelor oferite prin conținuturi la domeniile școlare abordate de alte discipline (Matematică, Fizică, Chimie, Biologie, Istorie, Socio-umane) pentru sesizarea caracterului obiectiv și integrat al problematicii lumii contemporane;
7. realizarea unor activități investigative minime;
8. centrarea competențelor și a conținuturilor pe elemente relevante și de interes actual din lumea contemporană ca întreg (dar cu precădere din spațiul extraeuropean), urmând ca în clasa următoare centrul de interes să fie focalizat pe România, Europa și Uniunea Europeană.

Pentru formarea competențelor specifice planificate cadrele didactice pot utiliza toate tipurile de metode:

- **Metode expositive de comunicare orală** (povestirea, expunerea liberă, expunerea sistematică, descrierea ș.a.);
- **Metode conversativ-interogative** (de tip dialog) (conversația liberă, conversația dirijată, conversația euristică, conversația evaluativă, brainstorming, dezbaterea, discuția în grupuri mici (socratică), discuția frontală, discuția individuală, problematizarea, discuția de grup (focus grup), forumul);

- **Metode explicative** (demonstrative) (explicația mediată, explicația nemediată, demonstrația, explicația bazată pe utilizarea resurselor de instruire, demersul argumentativ, demersul structurat pe o situație problemă, experimentul);
- **Metode bazate pe explorarea informațiilor scrise** (lucrul cu manualul, explorarea informației scrise (articole, cărți, texte ș.a.), lectura, explorarea informației cartografice, explorarea informației virtuale, studiul independent, informarea și documentarea);
- **Metode bazate pe explorarea informațiilor cartografice** (explorarea informației cartografice, trecerile de scară, transformarea informației cartografice, construirea unor schițe cartografice simple);
- **Metode de instruire bazate pe modele și imagini** (explorarea informației grafice, a modelelor, imaginilor, utilizarea organizatorilor grafici, utilizarea modelelor fizice, explorarea informațiilor video, instruirea programată);
- **Metode bazate pe explorarea realității obiective** (colectarea datelor primare, observarea liberă, observarea dirijată, observare explicativă, analiza documentelor);
- **Metode bazate pe acțiune** (explorarea realității, exercițiul și rezolvările de probleme, studiul decaz, lucrările practice, lucrul cu fișele, simularea, e-learning, proiectul, portofoliul ș.a.);
- **Metode și tehnici de dezvoltare a spiritului critic și creativ** (metoda cubului, predării reciproce, mozaicului, cvintetului, tehnica ciorchinului, tehnica turul galeriei, sinectica, Frisco, brainwriting, Philips 6-6, controversa creativă, vizualizarea creativă);
- **Metode de formare a sistemului de atitudini și valori** (structurile ilustrative, structurile situaționale, analiza critică, opinia, exemplul, contraexemplul, recompensa, constrângerea).

Activități de învățare pentru remediere și recuperare

Activitățile remediale se pot desfășura prin diferențiere în clasă sau prin activitate pe grupe mici, sub forma activităților suplimentare. De asemenea, profesorii pot crea programe educaționale individualizate, cu sprijin intensiv de remediere pentru a ajuta elevii să-și consolideze cunoștințele de bază la diferite discipline de studiu, să stăpânească metodele de învățare, să-și consolideze încrederea și să sporească eficacitatea.

Activitățile remediale pot fi organizate în situațiile în care profesorul a identificat nivelul precar al achizițiilor elevului:

- în urma rezultatelor obținute la evaluarea inițială de la începutul anului școlar (care permite, în cazul de față, evaluarea gradului de dobândire a competențelor specifice stabilite prin curriculumul clasei a X-a);
- în urma evaluărilor sumative de la finalul unităților de învățare;
- atunci când profesorul observă că progresul în învățare, ca urmare a evaluărilor formative, este prea lent;
- atunci când elevul conștientizează că are nevoie de sprijin și îl solicită.

Câteva sugestii de organizare a activităților remediale:

- activitățile remediale nu presupun reluarea predării unor teme. Sarcinile de lucru vor fi elaborate diferențiat, în funcție de nevoile fiecărui elev;
- profesorul poate proiecta mai multe activități de remediere pentru structurarea unei competențe;
- activitățile remediale necesită a fi centrate pe aspectele la care elevii nu au obținut rezultatele scontate, pe greșelile tipice pe care profesorii le identifică în răspunsurile elevilor, în urma aplicării unei sarcini de evaluare.

V. ADAPTAREA LA PARTICULARITĂȚILE/CATEGORIILE DE ELEVI CU DIZABILITĂȚI

Procesul de adaptare curriculară este unul permanent, fie că se referă la programe, planificări, activități de învățare sau instrumente de evaluare, la școala în format fizic, hibrid sau online.

În elaborarea instrumentelor de evaluare, în consolidarea achizițiilor, în proiectarea și realizarea activităților de învățare, în selectarea strategiilor, cadrul didactic trebuie să țină cont de abilitățile individuale ale elevului, mai ales în contextul cerințelor educaționale speciale (gradul de handicap, tipul de dizabilitate, contextul medical) și al mediului din care provine și în care se dezvoltă elevul (mediul urban, mediul rural, copii instituționalizați, copii de etnii diferite, copii din medii sociale defavorizate, copii aflați în alte situații vulnerabile).

De asemenea, cadrul didactic trebuie să aibă în vedere adaptarea procesului instructiv-educativ în funcție de condițiile de desfășurare a activităților didactice (numărul de elevi din clasă, dotările cu echipamente tehnice moderne, clase eterogene cu dizabilități variate și cu nivel diferit de achiziții al elevilor, stiluri de învățare diferite). În acest sens, proiectarea de activități se va face diferențiat, pe niveluri cognitive și de achiziții minimale, medii și înalte, pe stiluri de învățare diferite (vizual, auditiv, kinestezic). Evaluarea diferențiată este un instrument care vine în sprijinul unui proces didactic eficient și realist.

Ca repere orientative în designul adaptării, câteva întrebări premergătoare procesului pot oferi un punct de plecare util:

Unde predau- pentru proiectarea fiecărei activități de învățare, se au în vedere particularitățile de învățare ale elevilor, se vor analiza resursele procedurale, materiale și de timp optime. Resursele presupun metode și procedee, forme de organizare a învățării, mijloace didactice, timp alocat. Analiza resurselor se realizează în relație directă cu activitățile de învățare, întrucât acestea descriu contextul în care se produce învățarea. Pornind de la activitatea de învățare propusă, se stabilesc și se aleg resursele materiale cu cel mai mare aport formativ, încât cu minim efort organizatoric să se obțină maximum de eficiență didactică. Este necesar să fie inventariate resursele materiale de care dispune școala și care pot fi utilizate la clasă.

Elevii din mediile și grupurile dezavantajate, aflate în risc accentuat, necesită intervenții cu caracter remedial adaptate contextului socio-economic (resurse insuficiente, acces redus la surse de informare, lipsa sprijinului din partea părinților, dezinteresul familiei pentru performanțele școlare).

Din acest punct de vedere, provocarea majoră pentru profesori constă în:

- stabilirea programului de educație remedială, prin intervenții personalizate, adaptate nevoilor individuale sau de grup;
- asigurarea logisticii necesare desfășurării activităților de învățare, în condițiile absenței mijloacelor tehnice și/sau a accesului limitat la serviciile de internet

Cum predau- ca răspuns la această întrebare, se vor formula activitățile de învățare. Varietatea experiențelor de învățare pe care profesorul le oferă elevilor are rolul de a armoniza demersul didactic cu particularitățile elevilor. Dacă sarcinile sunt personalizate în funcție de potențial de învățare, ritm, stiluri de învățare etc. atunci ele se constituie în experiențe care asigură progresul. În rubrica Activități de învățare se vor consemna activitățile preconizate a fi realizate de elevi. Vor fi formulate în termeni de rezultate, comportamente așteptate, în relație directă cu competențele specifice. Se solicită participarea elevilor la activități de observare, explorare, analiză, reflecție, esențializare, exersare, aplicare, extindere, transfer, creare de idei noi etc. Este necesar să se aibă în vedere că unei competențe specifice îi vor fi

asociate mai multe activități de învățare, cu niveluri diferite de dificultate și complexitate. Profesorul are libertatea și totodată responsabilitatea ca, în funcție de nivelul și potențialul clasei, să propună sarcini diferențiate pentru a permite fiecărui elev să progreseze.

În proiectarea activităților educative, metodele active de grup stimulează și dezvoltă foarte mult învățarea prin cooperare, facilitează comunicarea, colaborarea și relaționarea între elevi, luarea deciziei, formarea opiniilor și înțelegerea corectă a realității. Aplicarea metodelor activ participative duce la o învățare mai activă și cu rezultate evidente, pregătind copiii de a fi capabili să ia decizii în rezolvarea unor situații neobișnuite. Dintre metodele activ-participative care se utilizează cu succes în predarea – învățarea și evaluarea noțiunilor școlare pot fi amintite: jocul didactic, metoda mozaic, metoda KWL „Știu- Vreau să știu – Am învățat”, instruirea programată, metoda Starbursting și altele.

Cum organizez grupul de elevi- în perechi, pe grupe, individual. Cum organizez activitatea în mediul online astfel încât să motivez elevii și să obțin un efect de participare omogenă pe durate de timp echilibrate. Unii dintre elevi manifestă reticență în a participa la activitățile online. În cazul particular al elevilor cu deficiență de auz, situația este complicată pentru că nu poți desemna în timp util elevul care trebuie să rezolve sarcina și se pierde timp prețios. De aceea, trebuie gândite soluții înainte de începerea orei. Ca un caz concret, pentru această situație, se pot pregăti cartonașe cu numele elevilor sau cu anumite indicații, care vor fi prezentate în fața camerei de luat vederi astfel încât toți participanții la activitate vor înțelege ce au de făcut.

Cum evaluez- evaluarea didactică, cu toate formele, instrumentele și metodele ei, necesită maximă atenție în realizarea cu succes a remedierii în învățare. Se recomandă diversificarea metodelor, tehnicilor și instrumentelor de evaluare, îmbinând metodele tradiționale cu metodele complementare. Utilizați cât puteți de des autoevaluarea și interevaluarea. Elevii devin parteneri în procesul de formare și își conștientizează progresul, iar actul evaluativ devine sursă și șansă de învățare. Pentru sporirea motivației, concentrați-vă pe aspecte pozitive și evitați sancționarea aspectelor negative și a erorilor. Monitorizați evoluția elevilor cuprinși în activitățile de remediere.

Instrumentele online (RED ca și celelalte resurse) pot fi exploatate cu rezultate care motivează participarea elevilor. Elevii manifestă un entuziasm deosebit pentru evaluările de tip Google Quiz, Wordwall, mai ales atunci când pot relua testul și corecta erorile până când obțin punctajul maxim. Evaluările de tip quiz nu realizează o retenție eficientă a conținutului în memoria de lungă durată a elevilor. Repetând același test la câteva săptămâni distanță, elevii nu reușesc să atingă punctajul maxim. Situația se poate remedia prin reluarea conținuturilor vizate într-o abordare strategică diferită în funcție de creativitatea și de posibilitățile tehnice de care dispune cadrul didactic.

VI. BIBLIOGRAFIE:

- Crețu C. (1998) Curriculum diferențiat și personalizat, Iași, Editura Polirom;
- Gherguț, A., (2006) Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație, Editura Polorom, Iași;
- Mândruț O. (2010) Competențele în învățarea geografiei. Ghid metodologic pentru aplicarea curriculumului de geografie din învățământul preuniversitar, Editura Corint, București;
- Mândruț O., Dan S. (2014), Didactica geografiei. O abordare actuală, Ed. Corint, București;
- ***Programa școlară pentru disciplina Geografie, clasa a XI-a, aprobată prin OMEC Nr. 3252/13.02.2006;
- ***Ghid clasele IX-XII. Activități remediale și de tutorat. Unitatea de management al proiectelor cu finanțare externă. București 2020;
- ***Geografie. Repere metodologice pentru consolidarea achizițiilor din anul școlar 2019-2020

MINISTERUL EDUCAȚIEI
CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE
ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL TEHNOLOGIC SPECIAL

- http://proiecte.pmu.ro/c/document_library/get_file?p_l_id=10202&folderId=1323233&name=DLFE-7124.pdf;
- https://www.edu.ro/sites/default/files/23_Repere_metodologice_geografie_%C3%AEnv_pr of_0.pdf;
- <https://www.didactic.ro/materiale-didactice/test-de-evaluare-initiala-la-clasa-a-XI a>;
- https://rocnee.eu/sites/default/files/2021/curriculum/Programe-scolare-invatamant-special_OME_3702_2021.pdf;

AUTORI:

Coordonator ME – MITRAN LIANA MARIA

Cadru didactic	Unitatea școlară de proveniență
Mitrana Liana Maria	Colegiul Național „Școala Centrală” București
Badea Emilia Verona	Școala Profesională Specială pentru Deficienți de Auz „ Sfânta Maria”